

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 27Co/64/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3820201463
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 12. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Bajzová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2021:3820201463.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ľubice Bajzovej a členiek senátu JUDr. Aleny Záhumenskej a Mgr. Martiny Trnavskej v právnej veci žalobcov: 1/ Y. 2/ Y., 3/ T., 4/ T. 5/ T. 6/ Y. proti žalovanému: R. o náhradu nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 1. júla 2021, č.k. 8C/10/2020-231, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých - vyhovujúcich častiach (vo výrokoch I. - VI.) a v súvisiacich výrokoch o trovách konania medzi stranami sporu (výrok VIII.) a trovách štátu (výrok IX.) p o t v r d z u j e .

Žalobcovia 1/ - 6/ majú voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým, v záhlaví identifikovaným rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol výrokom I. tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 20.000,- eur v lehote do 15 dní od právoplatnosti rozsudku, výrokom II., že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi 2/ sumu 20.000,- eur v lehote do 15 dní od právoplatnosti rozsudku, výrokom III., že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi 3/ sumu 40.000,- eur v lehote do 15 dní od právoplatnosti rozsudku, výrokom IV., že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi 4/ sumu 40.000,- eur v lehote do 15 dní od právoplatnosti rozsudku, výrokom V., že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi 5/ sumu 19.000,- eur v lehote do 15 dní od právoplatnosti rozsudku a výrokom VI., že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi 6/ sumu 19.000,- eur v lehote do 15 dní od právoplatnosti rozsudku. Výrokom VII. súd v prevyšujúcej časti nárok žalobcov 1/, 2/, 5/, 6/ zamietol. Výrokom VIII. rozhodol o trovách konania medzi stranami sporu tak, že žalobcovia 1/ až 6/ majú voči žalovanej právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. V konečnom dôsledku o trovách vzniknutých štátu rozhodol výrokom IX. tak, že štát má voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobcovia 1/ až 6/ sa žalobou doručenou súdu dňa 31.03.2020 domáhali náhrady nemajetkovej ujmy. Dôvodili, že dňa XX.XX.XXXX došlo na hlavnej ceste č. I/9 v 160 km v smere od B. na V. P., v k. ú. obce B., okres L. k dopravnej nehode spôsobenej motorovým vozidlom C. P., ev. č. : J., ktoré viedol T. X.. Osobné motorové vozidlo z nezistených príčin vošlo do protismeru a narazilo do protiídúceho vozidla - kamiónu T. O., ev. č.:XMX XXXX. V motorovom vozidle značky C. P. sa okrem iných nachádzala aj Y. T., nar. XX.XX.XXXX, ktorá v dôsledku utrpených zranení zomrela. Trestné stíhanie voči T. X. vo veci prečinu všeobecného ohrozenia podľa § 285 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona, bolo zastavené pre neprípustnosť trestného stíhania podľa § 9 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku. Poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla ev. č. J. bolo v čase dopravnej nehody uzatvorené u žalovanej, ktorá je poisťovateľom z iného členského štátu, preto na území Slovenskej republiky bola likvidačným zástupcom spoločnosť H., ktorá

žalobcom vo svojom liste zo dňa 29.10.2019 oznámila, že žalobcom všetky nároky na nemajetkovú ujmu zamietla dôvodiac, že tieto nie sú kryté povinným zmluvným poistením, z ktorého dôvodu poukazom na ustanovenie § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov, žalujú práve žalovanú. Protiprávnym konaním T. X. bolo zasiahnuté do osobnostných práv žalobcov (§ 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, ďalej len „OZ“). Spôsobením smrti Y. T. ml. bolo intenzívne a trvalo zasiahnuté do ich súkromného a rodinného života. Pozostalí žalobcovia po nevohej Y. T. citovo vnímajú tento traumatizujúci dôsledok protiprávneho konania na ich rodinnom živote. Následkom vyššie uvedenej dopravnej nehody bola smrť Y. T. ml., ktorá bola dcérou žalobcov 1/ a 2/, matkou mal. žalobcov 3/ a 4/ a sestrou žalobcov 5/ a 6/. V dôsledku náhlej tragickej smrti najbližšej osoby sa žalobcom navždy zmenil život. T. X., ktorý viedol motorové vozidlo poistené u žalovanej, pripravil tak o život matku dvoch maloletých detí, milovanú dcéru a sestru a spôsobil tak neodstrániteľný následok v podobe náhlej a neočakávanej straty rodinného príslušníka. Ide o tak rozsiahly zásah, ktorý nemožno nijakým spôsobom obnoviť. Požadovanú výšku náhrady odôvodňovali závažnosťou vzniknutej ujmy a okolnosťami, za ktorých k porušeniu práva došlo a to najmä na strane pozostalých a zomrelej, intenzitou ich vzťahu, vekom zomrelej a pozostalých, existenčnou závislosťou mal. detí na zomrelej. V súvislosti s uplatnenou výškou náhrady nemajetkovej ujmy poukázali jednak na závažnosť vzniknutej ujmy, ktorá je nenapraviteľná a bude sprevádzať žalobcov po celý zvyšok ich života, taktiež na samotné okolnosti prípadu, a to najmä na hrubé porušenie dôležitých povinností poisteného, ktoré viedli k tragickej dopravnej nehode a zapríčinili stratu najbližšej osoby pre pozostalých žalobcov. Poukázali na to, že podľa uznesenia Okresného riaditeľstva Policajného zboru v L., Odbor kriminálnej polície, 1. oddelenie vyšetrovania sp. zn. ČVS: C.-XXX/X-P.XXXX, bolo pravdepodobnou príčinou nehody nedostatočné venovanie sa vedeniu vozidla vodičom, čo je hrubým porušením povinností, ktoré vodičovi vyplývali z právnych predpisov. Mimoriadne významnou okolnosťou je fakt, že žalobcom zomrela matka, teda osoba mimoriadne blízka čo do intenzity vzťahov i odkázanosti v citovej i finančnej rovine.

3. Žalovaná žiadala žalobu zamietnuť dôvodiac, že nemajetková ujma nie je upravená v § 13 OZ, čím nie je daná ani jej pasívna vecná legitímácia. Poukázala na to, že okrem závažnosti vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých došlo k porušeniu práva, by súd nemal prihliadať na neprípustné obohacovanie, keď podľa názoru žalovanej sú požadované náhrady neprimeranými, dôvodiac odkazom na niektoré rozhodnutia súdov v obdobnej veci, či zákon č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov, kde v § 12 až § 14 je upravený rozsah odškodnenia. Celková suma odškodnenia v zmysle daného zákona nesmie presiahnuť 50 násobok minimálnej mzdy, ktorá ku dňu smrti žalovanej predstavovala sumu 435,-eur, a teda maximálna suma predstavuje 21.750,-eur.

4. Súd prvej inštancie aplikujúc na vykonaným dokazovaním zistený skutkový stav článok 11 ods. 1 písm. b/ Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012, článok 13 ods. 2 písm. b/ citovaného Nariadenia, článok 3 Vyhl. MZV č. 130/1976 Zb. o Dohovore o práve použiteľnom na dopravné nehody (Haagsky dohovor), článok 8 a 9 citovanej Vyhlášky, § 11, § 13 ods. 1, § 13 ods. 2, § 15 Obč. zákonníka, § 15 ods. 1, § 4 ods. 1, 2 zák. č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov, tiež poukazom na rozhodnutia najvyšších súdnych autorít, vyhodnotil produkované námietky žalovanej ako nedôvodné.

5. Predovšetkým sa zaoberal ťažiskovou obranou žalovanej o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie na jej strane, ktorú posúdil ako nedôvodnú. Poukazom na rozhodnutie ESD sp. zn. C-22/12 zo dňa 24.10.2019 vo veci Haasova, podľa ktorého povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej, tiež slovenskú judikatúru (napríklad v uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 666/2016 zo dňa 11.10.2016 sa uvádza, že pojem škoda použitá v Zákone o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zahŕňa aj nemajetkovú ujmu), za eurokonformného výkladu ustanovenia § 4 ods. 2 zákona o povinnom zmluvnom poistení dospel k záveru, že náhrada škody z dôvodu nemajetkovej ujmy spadá do rozsahu krytia povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou dopravného prostriedku, a preto žalovaná ako poisťovateľ zodpovednosti za škodu, je pasívne vecne legitímovaným subjektom, ktorému na základe § 15 ods. 1 veta prvá zákona o povinnom zmluvnom poistení, vznikla povinnosť uhradiť škodu.

Za splnené považoval aj podmienky na vznik nemajetkovej ujmy a dôsledky zásahu do ochrany života, súkromia a rodinného života žalobcov, vychádzajúc z nesporného zistenia, že v zmysle uznesenia OR PZ v L., odbor kriminálnej polície, prvé oddelenie vyšetrovania, sp. zn. ČVS: C., došlo z nedbanlivosti k zásahu, ktorý spôsobil smrť Y. T. a vznik ujmy na strane žalobcov 1/ - 6/. O nároku všetkých žalobcov rozhodoval ako o zásahu do ich súkromia a rodinného života v zmysle § 11 až 13 OZ, o nároku maloletých detí (žalobcov 3/ a 4/) rozhodoval v zmysle žaloby zároveň aj o ochrane osobnosti usmrtenej J. T., teda o tzv. postmortálnej ochrane zomrelej osoby, jej života a zdravia v zmysle § 15 OZ. Vychádzal z Nálezu Ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 77/2015 zo dňa 10.6.2015, podľa ktorého je potrebné prihliadať na závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Za závažnú ujmu treba považovať ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, jeho intenzitu, trvanie alebo dopad a dôsledky považuje za ujmu značnú, pričom však nerozhodujú subjektívne pocity, ale objektívne hľadisko v tom, či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase vnímala aj každá iná fyzická osoba. Mal za to, že v danom prípade sa jedná o zásah do telesnej integrity pozostalej vo vrcholnej intenzite. Mimoriadne významnou okolnosťou je nezvratný fakt, že žalobcom zomrela matka, dcéra a sestra, čiže osoba mimoriadne blízka čo do intenzity vzťahov i odkázanosti v citovej i finančnej rovine, čím bolo trvalo zasiahnuté do ich súkromného a rodinného života. Dopravnou nehodou bola o život pripravená žena v produktívnom veku, živiteľka rodiny, matka dvoch maloletých detí, milovaná dcéra, sestra a spôsobil sa tak neodstrániteľný následok v podobe náhle a neočakávanej straty rodinného príslušníka. Narušená bola celistvosť rodiny s následkami nezvratnými a podľa názoru súdu až fatálnymi. Dokazovaním mal za preukázané, že neb. J. T.ila v harmonickom rodinnom prostredí, vo vzájomnej láske, citovej náklonnosti so svojimi rodičmi, bratmi, s ktorými vyrastala od detstva, spolu prežívali udalosti každodenného života, stretávali sa a mali medzi sebou silné rodinné puto, čo vyplynulo z výpovede každého zo žalobcov. Čo sa týka zásahu do rodinného a súkromného života maloletých detí, súd mal vykonaným dokazovaním za preukázané, že matka mala k svojim maloletým deťom veľmi silný citový vzťah, učila ich životným hodnotám a záujmom, žili v spoločnej domácnosti a tie boli na ňu nielen veľmi citovo naviazané, ale aj odkázané vyživovacou povinnosťou ako na živiteľku rodiny. Z vlastnej činnosti súd mal za preukázané (z konania súdu sp. zn. 17P/23/2017), že otcovia maloletých detí o tieto javili len sporadicky záujem až takmer žiadny, a preto výchovu a výživu detí zabezpečovala matka, ktorá s maloletými žila v domácnosti so žalobkyňou 1/, ktorá jej v starostlivosti o maloletých pomáhala. V čase smrti matka maloletých detí bola zamestnaná a pre maloleté deti bola živiteľom rodiny. Maloleté deti sú tak momentálne odkázané na výživu a finančnú pomoc od rodinných príslušníkov, kedy funkciu rodičov prevzali žalobkyňa 1/ a 2/, čím práve priznaná výška nemajetkovej ujmy reflektuje aj danú skutočnosť. Deti tak utrpeli ujmu spočívajúcu v intenzívnych pocitoch straty, smútku, úzkosti, beznádeje a zúfalstva zo straty milovanej a nenahraditeľnej osoby, akou matka bezpochyby je. Z pripojenej lekárskej správy zo dňa 30.09.2020 vyplynulo, že u maloletých sa po smrti ich matky objavili depresie, ktoré sa len pomaly upravujú. Maloletá U. je uzatvorenejšia, o problémoch nerozpráva a máva obdobia smútku a plaču. Maloletý stratu matky znášal s problémami v škole, zhoršil sa mu prospech, je nervózny, nedokázal sa sústrediť, zatváral sa v izbe svojej matky a po absolvovaní psychologického vyšetrenia mu bola záverom diagnostikovaná zmiešaná porucha emócií a správania. Súd z výsluchu žalobkyne 1/ zistil, že maloletý je utiahnutý do seba, stratu matky znáša ťažko, uzatváral sa do jej izby a všetko čo vytvoril nosieval do matkinej izby. Aj z uvedených skutočností súdu vyplynula silná citová väzba detí na matku nielen počas jej života, ale aj po smrti, prejavujúca sa pocitom prítomnosti matky, spomienkami na ňu, kedy u detí je ťažké zmieriť sa s jej náhlou smrťou. Takisto súd mal z lekárskej správy a výsluchu žalobcov za preukázané, že u detí je po smrti matky zvýraznená nestabilita emotivity, emočné napätie a prežívanie stálej prítomnosti zosnulej matky, pričom súd zdôraznil, že deti stratili svoju matku v útlom veku 10 a 6 rokov, teda v období, kedy ich detstvo malo byť radostným a bezstarostným. Deti už v útlom veku tak budú ochudobnené o sociálne, či kultúrne aktivity s matkou, o sprostredkovanie morálnych hodnôt, ale hlavne o pocit blízkosti matky, ktorá bola pre deti stabilným pilierom v ich vývoji. Takýto disharmonický vývin detí podľa názoru súdu jednoznačne odôvodňuje dôvodnosť žalovaného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Čo sa týka dôsledkov v spoločenskom živote u maloletých detí, tak bolo pred súdom preukázané, že maloletý pravidelne navštevuje T. T. a na jej odporúčanie a odporúčanie triednej učiteľky, je mu odporúčaná návšteva detskej psychologičky, nakoľko maloletý býva nesústredený. Z uvedeného je zrejmé, že tak ako u maloletej, aj u maloletého, sú následky tragickej smrti matky ďalekosiahle aj pre ich budúci život, ich psychosomatický vývoj, nakoľko najmä maloletý intenzívne prežíva následky danej ujmy, trpí tak ako aj ostatní členovia rodiny pocitmi úzkosti, smútku, zúfalstva a šoku zo smrti blízkej osoby. Súd mal za to, že strata rodinného príslušníka postihuje všetkých členov rodiny, avšak v danom prípade najviac maloleté deti, ktoré mali veľmi úzke citové väzby s matkou. Zavinená smrť ich matky podľa názoru súdu

predstavuje tu najzávažnejšiu nemateriálnu ujmu pre rozvíjanie a napĺňovanie osobnosti postihnutej osoby. Dôsledky utrpanej straty sú u žalobcov 1/ až 6/ prítomné v ich každodennom živote. Ujma a jej závažnosť, ktorá žalobcom 1/ až 6/ vznikla, vznikla za totožných okolností a je u každého z nich porovnateľná, pričom u maloletých detí, kedy sa detí vo veku žalobcov 3/ a 4/ ešte len vyvíjajú či už po fyzickej, ale hlavne po duševnej stránke, kedy zažili pre nich nepochopiteľnú, šokujúcu, bolestivú a náhlu traumou, má pre ich budúce životy aj bezpochyby bude mať, rozsiahlejšie následky ako je to u žalobcov 1/, 2/, 5/, 6/. Z uvedených dôvodov mal súd za to, že maloletým deťom je oprávnené priznať náhradu za nemajetkovú ujmu vyššiu, ako u ostatných žalobcov, teda v tej najvyššej možnej miere.

6. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy bral na zreteľ satisfakčnú funkciu priznanej peňažnej čiastky za účelom zmiernenia nemajetkovej ujmy s prihliadnutím na osobitosti predmetného prípadu v rozhodnutí opísané. Svoje úvahy o proporcionalite pri priznaní jednotlivých náhrad, smeroval k Listine základných práv a slobôd a k Ústave SR. Poukázal na dôležitosť jednotlivých ľudských práv a základných slobôd a fakt, že v akomkoľvek kódexe ochrany ľudských práv, vždy na prvom mieste ako najvyššia ľudská hodnota je chránený ľudský život a od neho odvíjajúci sa katalóg ľudských práv. Vychádzajúc z medzinárodných dokumentov, ústavným zákonom č.23/1991 Zb. dňa 9. januára 1991, bola Listina základných práv a slobôd uvedená do nášho právneho poriadku. V 2. hlave boli kodifikované ľudské práva a základné slobody rozdelené do dvoch oddielov ako Základné ľudské práva a slobody (čl. 6 až 16) a politické práva. Predmetné práva boli inkorporované aj do Ústavy SR a sú integrálnou súčasťou ústavného systému Slovenskej republiky. V zmysle predmetnej listiny ľudských práv, sú základné práva do nášho právneho poriadku inkorporované ako základné ľudské práva a slobody v druhom oddiele Ústavy SR. Súd na základe diskrečnej právomoci mal za to, že katalóg základných ľudských práv a slobôd v druhom oddiele druhej hlavy Ústavy SR je usporiadaný podľa spoločenskej hodnoty a vážnosti. Súd v zmysle voľnej úvahy a kritérií ďalej opísaných (proporcionalita ochrany jednotlivých práv, pravidlá vyplývajúce zo zákona č. 215/2006 Z. z. o obetiach trestných činov, komparácia obdobných prípadov) v danom prípade mal za to, že ochrana každého z ľudských práv zakotvených v jednotlivých článkoch 15 až 25 Ústavy SR, je hodná ochrany pri jeho porušení v rozmedzí od 0,- eur do 3.000,- eur, pričom každé z práv podľa jeho vyššej spoločenskej hodnoty umiestnené podľa priority ochrany v čl. 15 až 25 Ústavy SR, svojou pozíciou znásobuje náhradu nemajetkovej ujmy (ako príklad súd uvádza, že pokiaľ ochrana života je v spoločenskom rebríčku na najvyššej pozícii, t.j. v Ústave SR na 11. mieste uvedených základných ľudských práv a slobôd v druhom oddiele kategorizovaných vzostupne, tak náhradu priznanú v rozsahu 0,- eur až 3.000,- eur súd násobí krát 11). Na základe voľnej úvahy v zmysle špecifických okolností daného prípadu a závažnosti vzniknutej ujmy, kedy hodnotenie závažnosti vzniku ujmy zákonodarca ponecháva na uvážení a odôvodnení súdu, ktorý je viazaný vymedzenými kritériami v zmysle ustálenej judikatúry, mal za to, že je v jeho kompetencii moderovať náhradu pri 3.000,- eurovej hranici podľa nižšej závažnosti vzniknutej ujmy v rozmedzí do 1.000,-eur, vyššej závažnosti v rozmedzí od 1.000,-eur do 2.000,-eur a v tých najzávažnejších prípadoch ako je napríklad zásah, ktorý je predmetom tohto konania v rozmedzí od 2.000,-eur do 3.000,-eur. Nakoľko ochrana života je tou najvyššou chránenou spoločenskou hodnotou mal za to, že neoprávnený zásah do života a zdravia je možné vyčíslit' kumulovane ako to bolo uvedené maximálne v hodnote 11 (na najvyššej 11. pozícii) x 3.000,-eur, a teda v maximálnej výške 33.000,-eur. Aj keď nie je možné objektívne kvantifikovať hodnotu života v peniazoch, nakoľko nie je možné vytvoriť žiadnu metodiku, nejedná sa o odborné medicínske posúdenie a jedná sa iba o posúdenie dopadov ujmy do osobnostnej sféry pozostalého, v zmysle rebríčka uvádzaných ľudských práv a zásad slušnosti súd považoval za zásah do života adekvátnu náhradu v maximálnej výške 33.000,-eur. Nakoľko žalobcovia 3/ a 4/ si uplatnili v zmysle § 15 OZ aj postmortálnu ochranu za stratu života ich matky, ktorá má podľa názoru súdu fatálne následky v živote maloletých dospievajúcich detí, súd v zmysle voľnej úvahy mal za to, že bol oprávnený priznať náhradu v zmysle § 15 OZ v maximálnej možnej miere vo výške 33.000,-eur. Nakoľko maloleté deti ako žalobcovia 3/ a 4/ spolu so žalobcami 1/, 2/, 5/, 6/ si uplatnili aj v zmysle § 11 až 13 OZ náhradu za zásah do ich súkromia a rodinného života, za daný zásah v zmysle § 11 až 13 OZ im bolo možné v danej časti priznať maximálnu sumu 7 (ochrana súkromia na 7. pozícii v poradí dôležitosti ochrany ľudských práv a slobôd) x 3.000,-eur, a teda za uplatnený nárok podľa § 11 až 13 OZ v celkovej maximálnej výške 21.000,-eur. Za obidva zásahy bol podľa jeho názoru oprávnený priznať žalobcom 3/ a 4/ maximálne sumu 21.000,-eur + 33.000,-eur, celkovo vo výške 55.000,-eur. Nakoľko si uplatnili žalobcovia 3/ a 4/ sumu nižšiu, a to 40.000,-eur, súd im v tejto časti vyhovel. U žalobcov 1/ až 6/ rozhodoval o zásahu do ich súkromia a rodinného života a u žalobcov 3/ a 4/ navyiac teda aj o postmortálnej ochrane. Za uplatnené nároky v zmysle § 11 až 13 OZ žalobcom 1/ až 2/ priznal v uvádzaných intenciách sumu po 20.000,-eur, žalobcom 3/ a 4/ po 21.000,-eur, žalobcom 5/, 6/

sumu po 19.000,-eur z titulu zásahu do súkromia a rodinného života, pri svojom rozhodnutí posudzujúc vek pozostalých a usmrtenej osoby. Strata blízkeho človeka predstavuje ujmu v každom veku, bude takúto stratu znášať inak batola, ktoré si nie je schopné uvedomiť danú stratu, avšak absencia rodiča ho bude sprevádzať celým životom, dieťa školského veku, ktoré je na rodičovi citovo závislé a inak dospelý človek, ktorý už nežije v spoločnej domácnosti s usmrtenou osobou a má vlastnú rodinu. Súd mal za to, že zohľadniť vek je potrebné aj z opačnej perspektívy, ako je prežívaná strata usmrtenej osoby u dospelšej osoby napríklad už v dôchodkovom veku aj z pohľadu svojich vnúčat. Najväznejší zásah do súkromia zažili a zažívajú naďalej maloleté deti, a preto súd z dôvodov už uvádzaných, priznal maloletým deťom náhradu nemajetkovej ujmy v najvyššom možnom rozsahu spomínanej vrchnej 3.000,- eurovej hranici. U detí sa jednalo o zásah do ich života vo veku 10 a 6 rokov, kedy matka bola ich živiteľkou a tie boli na ňu odkázané nielen finančne, ale aj citovo, nakoľko mali medzi sebou veľmi úzke a láskyplné vzťahy. Čo sa týka priznanej náhrady pre rodičov neb. J. T., súd mal za to, že strata ich dcéry je bolestivou, traumatizujúcou a frustrujúcou, nakoľko ako rodičia prežili svoje dieťa. V komparácii s maloletými deťmi, u ktorých bude bezpochyby ovplyvnený vývin a dozrievanie psychiky, u rodičov alebo J. T. takáto strata mal za znesiteľnejšiu ako u detí, kedy dospelý človek (žalobkyňa 1/ vek narodenia XXXX a žalobca 2/ vek narodenia XXXX) sa podľa názoru súdu dokáže vzhľadom na svoju vyzretosť lepšie vysporiadať s bolestivou stratou ako tomu bude u maloletých detí, na druhej strane poukazujúc však na fakt, že žalobcovia 1/ a 2/ tak zostali živiteľmi pozostalých detí, ktoré sú hmotne aj existenčne od svojich starých rodičov závislé, a aj keď je náhrada nákladov na výživu samostatným nárokom majetkového charakteru, strata osoby, na ktorej bol pozostalý závislý, sa určite negatívne prejaví aj vo sfére osobnostného prežívania. Čo sa týka náhrady pre bratov - žalovaných 5/ a 6/ súd mal za to, že je dôvodným im priznať náhradu v rozmedzí od 18.000,- eur do 21.000,- eur (3.000,-eur x 7). Na základe miery proporcionality a v porovnaní, že u maloletých detí sú následky neoprávneného zásahu najzávažnejšie a u rodičov menej závažne, tak u bratov zosnulej sú intenzita, dopad a dôsledky neoprávneného zásahu zo všetkých žalobcov najmenej závažné. Preto rozhodoval o priznaní náhrady v rozmedzí najnižšom, t.j. od 18.000,- eur do 19.000,- eur, čo odôvodňuje tým, že na rozdiel od detí, ktoré zostali bez matky a živiteľky rodiny a sú odkázané na pomoc iných, a na rozdiel od rodičov zosnulej, ktorí prežili svoje dieťa a starajú sa a zabezpečujú výchovu maloletým deťom, u bratov zosnulej je miera následkov pri danom porovnaní menej závažnou. Je nepochybným, že žalobcovia 5/ a 6/ stratou svojej sestry utrpeli ujmu spočívajúcu v intenzívnych pocitoch straty, smútku, úzkosti, beznádeje a zúfalstva zo straty milovanej a nenahraditeľnej osoby, s ktorou spolu vyrastali bok po boku, s ktorou mali pekný súrodenecky vzťah a keď mali už aj vlastné rodiny, tak sa medzi sebou navštevovali. Avšak žalobcovia 5/ a 6/ nemali až tak intenzívny vzťah s usmrtenou osobou v porovnaní, ako tomu bolo u detí a rodičov, nakoľko už spolu nebývali so sestrou v spoločnej domácnosti, ako tomu bolo u žalobcov 1/ až 4/. Nakoľko vzhľadom na vek usmrtenej sestry bol reálny predpoklad, že by so žalobcami 5/ a 6/ mohla prežiť ešte relatívne dlhé obdobie harmonickej rodiny, tak práve aj z týchto uvedených dôvodov súd im priznal náhradu nemajetkovej ujmy nižšiu o 1.000,- eur, ako tomu bolo u rodičov usmrtenej, a o 2.000,- eur nižšiu, ako tomu je u maloletých detí, t. j. vo výške 19.000,- eur. Zároveň zdôraznil, že účelom náhrady nie je reparácia celej majetkovej ujmy, ale výhradne zmiernenie jej následkov. Nároky žalobcov 1/, 2/, 5/, 6/ v prevyšujúcich častiach priznaných súm, ako nedôvodné zamietol. Súd prvej inštancie pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy využil aj komparatívnu metódu s rozhodnutiami v obdobných veciach, poukazom aj na rozhodnutia uvádzané žalobcami v tomto konaní, kde v obdobných veciach KS TT v konaní sp. zn. 4Co/658/2014 v prípade smrti manželky priznal manželovi ako náhradu nemajetkovej ujmy sumu 50.000,- eur, v rozhodnutí KS BB sp. zn. 12Co/465/2014 v prípade smrti manžela a otca detí súd priznal 35.000,- eur pozostalej manželke a takisto po 35.000,- eur každému z maloletých detí, a v rozhodnutí KS TT sp. zn. 11Co/116/2013 súd priznal manželovi 20.000,- eur a deťom 30.000,- eur. Súd pri svojom rozhodovaní o určení satisfakčnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy prihliadal aj na rozsah odškodnenia v daných obdobných veciach. Takisto súd pri komparácii obdobných prípadov poukázal aj na obdobné prípady v rozhodnutiach KS PO sp. zn. 6co/59/2018, kde po dopravnej nehode bolo pozostalej matke priznaných 40.000,- eur, otcovi a bratovi po 30.000,- eur, v konaní KS BB sp. zn. 14Co/6/2018 pozostalej manželke po dopravnej nehode bola priznaná náhrada 40.000,- eur a maloletým dcéram 20.000,- eur, v konaní KS TT sp. zn. 23Co/251/2018 priznaná po dopravnej nehode pozostalej matke suma 25.000,- eur. Zároveň poukázal aj na skutočnosť, že ak vezme do úvahy prisúdené výšky nemajetkových újm v porovnaní napríklad s ochranou slobody prejavu, ktorá je ako ľudské právo a sloboda na spoločenskom rebríčku určite nižšie ako ochrana života či súkromia, tak v tomto konaní prisúdená náhrada za nemajetkovú ujmu, je podľa názoru súdu primeranou a zohľadňujúcou devastáčny následky po predmetnej nehode, pri ktorej bola usmrtená matka, dcéra a sestra v súvislosti s čím odkazuje na

prípady uvádzané v publikácii vydavateľstva VIA IURIS - Centrum pre práva občana s titulom: Sloboda prejavu a žaloby na ochranu dobrej povesti s podtitulom: Porovnanie prístupu súdov na Slovensku, v USA a Európskeho súdu pre ľudské práva k žalobám verejných činiteľov, publikovanej v roku 2011. Vo svetle uvedeného mal za zjavné, že argumentácia na ktorej založil svoje rozhodnutie o výške nárokov, nie je v rozpore s argumentáciou žalovanej, ani závermi rozhodnutia NS SR sp. zn. 6MCdo 15/2012 (naopak pri svojej voľnej úvahe z nej vychádzal), vezmúc zároveň do úvahy aj iné hmotnoprávne predpisy upravujúce odškodnenie, napríklad zákon č. 215/2006 Z. z. o obetiach trestných činov, v zmysle ktorého ak bola trestným činom spôsobená smrť, poškodený má nárok na vyplatenie odškodnenia v sume 50 násobku minimálnej mzdy (ku dňu dopravnej nehody suma 453,- eur), čo v danom prípade predstavuje sumu 21.750,-eur. Nakoľko predmetný zákon upravuje odškodnenie obetí úmyselných násilných trestných činov, kedy v najzávažnejších prípadoch je možné priznať sumu 21.750,- eur, pri zohľadnených kritériách predmetného zákona náhrada nemajetkovej ujmy v dôsledku v tomto konaní prejednávaneho nedbanlivostného trestného činu a súdom už opísaných menej závažných, až najzávažnejších následkov a zásahov do života, súkromia a rodinného života žalobcov 1/ - 6/ priznaných vo výške pre bratov 19.000,- eur, rodičov 20.000,- eur a maloleté deti 21.000,- eur (§ 11 až 13 OZ) + 19.000,- eur (§ 15 OZ, kedy bol súd oprávnený priznať 33.000,- eur, avšak vzhľadom na priznanú sumu 21.000,- eur za zásah do súkromia a požadovaných 40.000,- eur je do výšky žalovanej sumy odôvodnených 19.000,- eur z možných 33.000,- eur, nakoľko súd je viazaný pri rozhodovaní žalobným návrhom a nemôže ho prekročiť), je podľa názoru súdu aj z tohto hľadiska primeranou. Predmetné náhrady teda takisto zohľadňujú kritéria uvedeného zákona, kedy vzhľadom na nedbanlivostný trestný čin náhrada nemajetkovej ujmy za zásah do ochrany súkromia a rodinného života v zmysle § 11 až 13 OZ nepredstavuje maximálnu možnosť odškodnenia, a teda sumu 21.750,-eur, ale rozmedzie od 18.000,- eur do 21.000,- eur. Takisto priznaná náhrada pre maloleté deti za ochranu života v zmysle § 15 OZ vo výške 19.000,- eur sa podľa jeho názoru nevymyká diapazónu stanovenému § 13 zákona č. 215/2006 Z. z. (max. suma 21.750,- eur). Uvedená výška 19.000,- eur je uvedená z dôvodu, že podľa už vyššie opísaného názoru, súdu bol nárok žalobcov 3/ a 4/ v časti ochrany § 15 OZ na náhradu možný v maximálnej výške 33.000,- eur (11 x 3.000,- eur). Nakoľko žalobcovia 3/ a 4/ si celkovo uplatnili náhradu 40.000,- eur a súd im za zásah do ich súkromia a rodinného života priznal sumu 21.000,- eur, pričom súd nie je oprávnený rozhodovať ultra petitem, súd potom za ochranu života priznal v zmysle žaloby sumu 19.000,-eur a spolu s náhradou 21.000,- eur za zásah do súkromia vyhovel tak žalobnému nároku u žalobcov 3/ a 4/ v celom rozsahu. Priznaná nemajetková ujma vychádzajúca z proporcionality vážnosti jednotlivých práv, komparatívnej metódy v obdobných konaniach a kritérií pravidiel podľa zákona č. 215/2006 Z. z. podľa názoru súdu prvej inštancie nie je navyše príliš vysoká v tom smere, aby znemožnila alebo mimoriadne sťažila podnikateľské aktivity žalovanej, pričom súd mal za to, že prvoradou je ochrana života, súkromia a rodinného života a zmiernenie následkov zásahov do Ústavou SR garantovaných predmetných práv.

7. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol v zmysle § 255 CSP, podľa ktorého priznal ich náhradu žalobcom 1/ až 6/ v rozsahu 100 % voči žalovanej. Zásadu úspechu považoval za potrebné uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu s rozlíšením čo je základné a čo je sprevádzajúce. V základe boli žalobcovia plne úspešní, výška náhrady bola na úvahe súdu, teda do výšky jej priznania je potrebné žalobcov považovať za plne úspešných. Rozhodol zároveň tiež o trovách štátu, ktorý v priebehu konania preddavkovo platil z rozpočtových prostriedkov súdu trovy prekladateľa, ktorý bol v konaní ustanovený uznesením č. k. 8C/10/2020-37, a ktorému súd uznesením č. k. 8C/10/2020-120 priznal odmenu vo výške 1.708,32 eur, na náhradu ktorých má právo štát voči neúspešnej strane sporu, preto vzhľadom na neúspech žalovanej súd ju zaviazal na náhradu trov konania, ktoré štát preddavkovo znášal.

8. Rozsudok súdu prvej inštancie v zákonom stanovenej lehote odvolaním napadla žalovaná prostredníctvom svojho právneho zástupcu, smerujúc svoje odvolanie voči vyhovujúcim častiam rozhodnutia (výroky I. až VI.) a súvisiacim výrokom o trovách konania (výroky VIII., IX.), navrhujúc odvolaciemu súdu zrušenie rozsudku súdu prvej inštancie v týchto odvolaním dotknutých častiach a vrátenie v tomto rozsahu veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Uplatňujúc dôvody na odvolanie uvedené v ust. § 365 ods. 1 písm. d/, f/ a h/ CSP (konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, nesprávne skutkové a právne závery, na ktorých súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie), namietala predovšetkým nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku v častiach vzťahujúcich sa k ťažiskovým otázkam, v konkrétnostiach vecnej pasívnej legitímácie žalovanej a priznanej výške náhrady nemajetkovej ujmy v prospech jednotlivých žalobcov, tvrdiac jeho nedostatočnú jednoznačnosť, určitosť a obťažnú preskúmateľnosť. So závermi

súdu prvej inštancie, na ktorých tento založil rozhodnutie v odvolaní dotknutých častiach, jednoznačne nesúhlasí. Primárne namieta správnosť záveru o dostatku vecnej pasívnej legitímácie na strane žalovanej. Táto zásadná právna otázka nebola podľa jej názoru súdom prvej inštancie posúdená správne, ani spravodlivo. Žalobcovia sa domáhajú od žalovanej zaplata náhrady nemajetkovej ujmy, pričom svoj nárok odvodzujú o.i. od ustanovení § 11 a § 13 OZ. Poukazuje na ust. § 823 OZ, v zmysle ktorého náhradu platí poisťiteľ poškodenému, poškodený však právo na plnenie proti poisťiteľovi nemá, ak osobitné predpisy neustanovujú inak. Poukazuje tiež na aktuálne platné ustanovenie § 4 ods. 2, 3 a 4 zák. č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou v platnom znení (ďalej len Zákon o PZP), tiež ustanovenie § 15 ods. 1 citovaného zákona, z ktorých podľa jej názoru vyplýva, že žalovaná je povinná uhradiť poškodenému škodu, nie akúkoľvek ujmu vrátane nemajetkovej ujmy, ktorá bola spôsobená tým, že bolo zasiahnuté do osobnostných práv žalobcov. Podľa jej názoru, v zmysle aktuálnej právnej úpravy nie je nemajetková ujma predmetom poistného krytia. Poukazuje v súvislosti s tým, na uznesenie NS SR zo dňa 20. apríla 2011 sp. zn. 4Cdo/168/2009. V rozsudku Súdneho dvora EÚ C-22/12 sa zaoberal Súdny dvor ako kľúčovou, tiež otázkou výkladu pojmu „ujma na zdraví“ v zmysle článku 1 ods. 1 Smernice Rady 84/5/EHS z roku 1983 a s ňou súvisiacich smerníc. Podľa názoru žalovanej, vychádzajúc z neho povinné zmluvné poistenie má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo, uplatniteľné v spore vo veci samej. Z uvedeného však podľa jej názoru nemožno vyvodiť, že by uplatnený nárok bol pokrytý aktuálne platným a určeným slovenským právom. Zákon o PZP žiadnu takúto položku v rámci nárokov, ktoré poisťovateľ poškodenému poskytuje, nemá a neuvádza. Poukazuje na spôsob aplikácie smerníc EÚ vo vnútroštátnych poriadkoch členských štátov EÚ. Smernica na rozdiel od nariadenia rozhodnutí je adresovaná výlučne členským štátom EÚ. Forma a právna sila aktu implementácie smernice je ponechaná na ten-ktorý členský štát. V zásade nie je možná podľa jej názoru priama aplikovateľnosť smernice EÚ. Vo vzťahu medzi súkromnými osobami nie je možná priama aplikovateľnosť smerníc EÚ. Od žalovanej, ako od súkromného subjektu, tak nemožno spravodlivo žiadať, aby konala a riadila sa Smernicou EÚ, ktorá bola nesprávne, resp. oneskorene, alebo možno vôbec, implementovaná do vnútroštátneho poriadku SR. Poukazuje na rozhodnutie Marshall 152/84 z roku 1986 bod 48, Faccini Dori C-91/92 z roku 1994 bod 20, Becker 8/81, SACE 33/70. Eurokonformný výklad je obmedzený vnútroštátnymi právnymi zásadami, najmä zásadou zákazu retroaktivity a právnej istoty, pričom zásada právnej istoty je z hľadiska možnosti eurokonformného výkladu primárna (Ardaco C-168/95). V súčasnej dobe nie je možné podľa jej názoru v SR automaticky aplikovať záver rozsudku Súdneho dvora EÚ na vzájomný vzťah poškodený - poisťovňa, a to z dôvodu, že Zákon o PZP platný v SR explicitne upravuje rozsah, v akom je poisťovateľ povinný poskytnúť poistné plnenie za poisteného. V súvislosti so smrťou poškodeného, je v ust. § 4 ods. 2 písm. a/ Zák. o PZP uvedené, že sa uhrádzajú náklady pri usmrtení (napr. pohrebné náklady). Súčasťou poistného krytia v súčasnej dobe tak nie je nemajetková ujma upravená v ust. § 13 OZ. Správnosť tohto záveru podľa jej názoru potvrdzuje o.i. rozhodnutie NS SR zo dňa 20. apríla 2011 sp. zn. 4Cdo/168/2009, tiež príkladmo KS v BB rozhodnutie zo dňa 15. mája 2013 sp. zn. 15Co/171/2012, na obsah a argumentáciu ktorých poukazuje. V ďalšom v súvislosti s touto problematikou poukazuje na rozhodnutia súdov prvej inštancie, a to OS Trnava, OS Bratislava, OS Nové Mesto nad Váhom, ktoré v odôvodnení identifikuje (z roku 2014) a tiež odvolacích súdov, a to KS v Prešove a KS v Žiline z roku 2014 a 2016 a rozhodnutie NS SR sp. zn. 3Cdo/301/2012. Ak sa súd prvej inštancie domnieval, že všeobecne záväzný právny predpis, či jeho časť, alebo jednotlivé ustanovenia, ktoré sa týkajú prejednávanej veci, odporujú ústave, mal konanie prerušiť a podať návrh na začatie konania na základe článku 125 ods. 1, v konkrétnosti, ak sa nazdával, že dotknuté ustanovenie v Zákone o PZP je v rozpore s Ústavou SR a súčasne s niektorým z prameňov európskeho práva, mal povinnosť podať návrh na Ústavný súd SR a prerušiť konanie vo veci samej, čo však neurobil. Poukazuje tiež na uznesenie ÚS SR zo dňa 13.08.2014 sp. zn. I. ÚS 426/2014-31, ktorým bola odmietnutá sťažnosť proti rozsudku KS v Prešove zo dňa 30.09.2013 sp. zn. 16Co/107/2013-517, v ktorom odvolací súd vyslovil názor, že pri škode na zdraví je nemajetková ujma krytá v slovenskej právnej úprave cez ustanovenia Zákona o odškodňovaní bolesti a SSÚ, pričom ústavný súd vo svojom rozhodnutí uviedol, že z pohľadu ústavného súdu je právny záver KS v Prešove ústavne konformný a akceptovateľný. Na podporu svojej argumentácie odvolateľka poukazuje tiež na skutočnosť, že od vyhlásenia predmetného rozhodnutia Súdneho dvora EÚ bol už opakovane novelizovaný Zákon o PZP, ani jedna z týchto noviel (ktorých bolo celkovo za to obdobie 4) sa nijakým spôsobom nedotkla znenia § 4 Zákona o PZP. V aktuálne platnom znení je absencia systematickej úpravy odškodňovania tak materiálnej ako nemateriálnej ujmy. Ďalej odvolateľka uvádza, že podľa jej vedomostí NBS v kooperácii so Slovenskou asociáciou poisťovní predložili v roku 2019 MS SR návrh novely Obč. zák. v tesnej spojitosti s novelou

Zákona o PZP, cieľom ktorej má byť precizovanie a odškodňovanie nárokov pozostalých v súvislosti s náhradou nemajetkovej ujmy v dôsledku smrti príbuzného pri dopravnej nehode, v rámci čoho má byť tiež snaha o nastavenie určitých mantinelov pre výšku odškodňovania pozostalých, ktorá novelizácia je vo fáze aktívneho legislatívneho procesu, pričom v pripravovanom návrhu spomínaných noviel, je základná výška náhrady stanovená ako 5-násobok minimálnej mzdy a v prípade najbližšej rodiny ako 20-násobok minimálnej mzdy platnej ku dňu smrti zomrelého. Východiskom pre stanovenie jednotlivých súm týchto náhrad, je suma maximálneho odškodnenia podľa Zákona o obetiach trestných činov, vzhľadom na ktoré dôvody žalovaná zotrváva na názore, že náhrada nemajetkovej ujmy nie je krytá zákonným poistením a nie je daná ani vecná legitímácia žalovanej v tomto spore. Ďalšie námietky odvolateľky smerujú voči výške priznanej nemajetkovej ujmy, s ktorou nesúhlasí, a to vo vzťahu ku všetkým jednotlivým žalobcom, s ohľadom na okolnosti predmetného prípadu, vykonané dokazovanie v korelácii s následkami iných dopravných podobných nehôd, vo svetle čoho sa jej priznaná náhrada javí ako neprimeraná. Nespochybňuje, že pokiaľ ide o výšku náhrady nemajetkovej ujmy, vychádzajúc z § 13 ods. 3 OZ, nie sú stanovené medze pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch a je tak predmetom voľnej úvahy súdu, keďže zákon nestanovuje ani rámcové čiastky pre jej odškodnenie. Súd mal prihliadať však okrem závažnosti vzniknutej ujmy, aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, aby tak došlo k naplneniu požiadavky účinného primeraného zadosťučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu, ale v rovnocennej a vyváženej miere aj k požiadavke nezneužívania tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie, v súvislosti s čím poukazuje na niekoľko súdnych rozhodnutí v prípade podobných následkov pri dopravných nehodách (príkladmo KS v BB z 20.11.2012 sp. zn. 14Co/339/2011 - smrť syna na základe trestného činu ublíženia na zdraví pri dopravnej nehode priznané 8.600,- eur, rozhodnutie NS SR z 27.01.2016 sp. zn. 1Mcd/10/2013 - smrť syna pri dopravnej nehode 2x 8.300,- eur /rodičia/, rozhodnutie NS SR z 27.10.2010 sp. zn. 1Cdo/77/2009 - smrť syna / brata na základe trestného činu ublíženia na zdraví z nebanlivosti pri dopravnej nehode - 3x 6.638,78 eur /rodičia + sestra/, rozhodnutie NS SR z 29.09.2011 sp. zn. 2Cdo/164/2011 - smrť syna / brata na základe nebanlivostného trestného činu pri dopravnej nehode 4.979,06 eur + 3.319,39 eur + 2.489,54 eur). Zároveň poukazuje na § 12 až § 14 zák. č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov, ktoré upravujú rozsah odškodnenia. Pre úplnosť poukazuje na to, že minimálna mzda platná ku dňu smrti nebohej Y. T., ktorá zomrela pri predmetnej tragickej dopravnej nehode dňa XX.XX.XXXX, bola vo výške 435,- eur a 50-násobok minimálnej mzdy v tomto prípade predstavuje 21.750,- eur (435 x 50). V súvislosti s posudzovaním otázky stanovenia výšky náhrady nemajetkovej ujmy poukazuje na rozhodnutie NS SR sp. zn. 4Cdo/171/2005 zo dňa 27.04.2006, vychádzajúc z ktorého uplatnenie voľnej úvahy sa nesmie stať nepreskúmateľnou ľubovôľou súdu, vymykajúcou sa z akejkoľvek kontroly, súd musí brať na zreteľ ako prvoradú satisfakčnú funkciu priznávanej peňažnej čiastky, ktorou je zabezpečiť primerané zmiernenie nemajetkovej ujmy s prihliadnutím na konkrétne okolnosti prípadu, kedy možno priznať aj citeľnú sumu, napr. vtedy, ak pôvodca neoprávneného zásahu mal úmysel, či dokonca zlý úmysel škandalizovať alebo ohovoriť určitú osobu, alebo zámer si takýmto spôsobom pomôcť k určitému prospechu. Poukazuje tiež na rozhodnutie NS SR sp. zn. 6Cdo/37/2012, vychádzajúc z ktorého je povinný súd sa vysporiadať s relevantnými argumentami účastníka o neprimeranosti odškodnenia, aj s prihliadnutím na rozsah odškodnenia v iných obdobných veciach (tiež nález ÚS SR sp. zn. III. ÚS 147/06 zo 06.12.2006 a nadväzne rozsudok ESLP zo 17.07.2012 v prípade Winkler proti SR, tiež rozhodnutie NS SR sp. zn. 6Mcd/15/2012), z ktorých tiež cituje. Poukazuje tiež na rozhodnutia ESLP, v ktorých tento vyslovil porušenie článku 5 ods. 1 Dohovoru v súvislosti s nezákonnou väzbou, príkladmo prípad Winkler proti SR (sťažnosť č. 25416/07). Primeranosť nemajetkovej ujmy je potrebné vychádzajúc z nich vždy posudzovať, resp. určovať aj v kontexte s ďalšími právnymi predpismi upravujúcimi obdobnú problematiku, kde výška príslušného odškodnenia vyplýva priamo zo zákona, ale aj v kontexte s rozhodnutiami ESLP a ÚS SR. I keď niektoré ňou citované rozhodnutia NS SR sa v niektorých prípadoch týkajú súdnych sporov, v ktorých sa pojednávalo o náhrade nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 58/69 Zb. prípadne č. 514/2003 Z.z., je správne podľa nej a spravodlivé a tiež dôvodné, aby aj v tejto veci bol použitý obdobný spôsob, ktorým by sa určila a stanovila náhrada nemajetkovej ujmy. V súvislosti s tým poukazuje na rozsudok KS v Košiciach zo dňa 17.03.2020 sp. zn. 5Co/226/2019, rozsudok KS v Prešove zo dňa 03.12.2020 sp. zn. 9Co/37/2020, tiež na medializovaný prípad tzv. „Tušickej tragédie“, kde Európsky súd pre ľudské práva rozhodoval spor Kontrová proti SR a matke, ktorej manžel zastrešil seba a obe ich deti, kde priznal náhradu nemajetkovej ujmy v sumárnej výške 25.000,- eur, ktorú považoval za primeranú. Podľa jej názoru v tejto veci je potrebné postupovať v otázke rozhodovania o prípadnom priznávaní náhrad nemajetkovej ujmy individuálne, vo vzťahu ku každému zo žalobcov osobitne, s prihliadnutím na vykonané dokazovanie vo veci, k čomu podľa jej názoru nedošlo. Súd prvej inštancie síce uvádza, že nie je možné objektívne kvantifikovať hodnotu života v peniazoch, ale v

odôvodnení v bodoch 38 a 39 to robí. Nesúhlasí so spôsobom použitia katalógu ľudských práv a slobôd v bodoch 38. a 39. Vytváranie násobkov peňažnej hodnoty podľa pozície poradia jednotlivých práv v tomto zozname považuje za nesprávne, nespravodlivé, nelogické, nedôvodné a neopodstatnené.

9. Žalobcovia 1/ - 6/ vo svojom písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu prostredníctvom svojej právnej zástupkyne navrhovali rozsudok súdu prvej inštancie ako plne vecne správny v dotknutých častiach potvrdiť a priznať im zároveň nárok voči žalovanej na náhradu trov odvolacieho konania. Rozhodnutie považujú za v plnom rozsahu správne a náležite odôvodnené. Predovšetkým nesúhlasia s odvolacou námietkou žalovanej, že táto nie je v spore pasívne vecne legitimovaná, k čomu sa podrobne vyjadrovali už v priebehu konania pred súdom prvej inštancie, na ktorých svojich tvrdeniach aj zotrvávajú. Napriek tomu, že pasívna vecná legitimácia žalovanej nie je priamo upravená Zákom o PZP, jej danosť vyplýva z rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít. Pojem škoda je potrebné vykladať extenzívne, a to tak, že pod tento pojem je potrebné zahrnúť aj náhradu nemajetkovej ujmy z titulu občiansko-právnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv pozostalých, ktorý spočíva v zásahu do práva na súkromný a rodinný život spôsobený usmrtením blízkej osoby pri prevádzke dopravného prostriedku, čo vyplýva tiež z rozsudku ESD C-22/12. V súvislosti s priamym a nepriamym účinkom smerníc EÚ dávajú do pozornosti rozhodnutie ÚS SR sp. zn. I. ÚS 474/2016 zo dňa 17.06.2016, ktorý sa zaoberal podriadením nemajetkovej ujmy pod pojem škoda v zmysle ust. § 4 ods. 2, 3 a 4 Zákona o PZP, ako aj priamym a nepriamym účinkom Smernice EÚ. Aj za predpokladu nepriameho účinku smerníc EÚ zostáva zachovaný princíp retroaktivity, ako aj princíp právnej istoty. Rozhodovacia prax najvyšších súdnych autorít jasne potvrdzuje, že nároky žalobcov sú oprávnené, pričom poukazujú na rozhodnutia tak ÚS SR, ako aj NS SR, na ktoré poukazovali už v konaní pred súdom prvej inštancie. Plne sa stotožňujú so záverom súdu prvej inštancie, že vychádzajúc tiež z eurokonformného výkladu, je potrebné považovať pasívnu vecnú legitimáciu žalovanej za danú. K namietanému aspektu ústavnosti uvádzajú, že ústavný súd už niekoľkokrát zaujal stanovisko k pasívnej vecnej legitimácii poisťovní pri nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, a to vo svojich rozhodnutiach, ktoré vo vyjadrení citujú, aj na základe ktorých jednoznačne žalobcovia zastávajú názor, že nebolo potrebné, aby súd bol prerušoval konanie za účelom podania návrhu v zmysle článku 125 ods. 1 Ústavy. Nesúhlasia ani s námietkami žalovanej, vzťahujúcimi sa k výške priznanej náhrady nemajetkovej ujmy. Túto považujú za spravodlivú, dôvodne priznanú a rozhodnutie k nej sa vzťahujúce za zodpovedným spôsobom odôvodnené. Súd prvej inštancie v odôvodnení podrobne vysvetlil, ako dospel k jednotlivým sumám u každého žalobcu zvlášť, dôsledne odlišoval, či ide o deti, súrodencov a rodičov alebohej a nie je možné preto prijať tvrdenie žalovanej, že výška priznanej ujmy žalobcom nebola individualizovaná. Samotná žalovaná v celom konaní poukazovala na ustanovenia zákona č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov a konajúci súd na argumenty žalovanej aj prihliadol. V ust. § 13 zák. č. 274/2017 Z.z. sa uvádza, že celková suma odškodnenia poskytnutá podľa tohto zákona nesmie presiahnuť 50-násobok minimálnej mzdy, pričom výška minimálnej mzdy v čase smrti pani T. bola 437,- eur a 50-násobok minimálnej mzdy predstavuje 21.750,- eur. Suma odškodnenia je v prípade citovaného zákona odstupňovaná podľa závažnosti trestného činu. Smrť človeka možno prirovnať k následkom najzávažnejšieho trestného činu, čo súd podľa ich názoru zohľadnil pri rozhodovaní o nároku žalobcov. Žalobcom 1/, 2/, 5/ a 6/ bola priznaná suma nemajetkovej ujmy pod hornou hranicou, ktorú priznáva zákon o obetiach trestných činov, teda v medziach tohto zákona. To, že žalobcom 3/ a 4/ bola priznaná suma vo výške 40.000,- eur, je odôvodnené práve individuálnym prístupom k jednotlivým žalobcom, nakoľko ide o maloleté deti v čase smrti matky vo veku 10 a 7 rokov, ktoré boli na matku citovo naviazané a jej smrťou prišli o najbližšieho a najdôležitejšieho človeka. Pokiaľ ide o argumentáciu týkajúcu sa pripravovanej novelizácie Občianskeho zákonníka, túto jednoznačne považuje za bezvýznamnú. OZ v aktuálnom znení pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy taxatívne vymedzuje kritériá, ktoré je potrebné pri posudzovaní výšky vzniknutej nemajetkovej ujmy brať do úvahy, a to závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, čo súd prvej inštancie aj v plnom rozsahu pri rozhodovaní zohľadnil, a teda jeho postup v tomto smere ani nie je v rozpore s rozhodnutím NS SR sp. zn. 4Cdo/171/2005, na ktoré v odvolaní žalovaná poukazuje.

10. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací, po zistení, že odvolanie podala v zákonnej lehote strana sporu, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané podľa § 359 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), že spĺňa popri všeobecných náležitostiach v rozsahu § 127 ods. 1 CSP aj náležitosti podľa § 363 CSP s uvedením dôvodov odvolania vo veci samej, vykonal preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania.

11. Odvolací súd preskúmal vec v rozsahu podaného odvolania podľa § 379 a § 380 ods. 1, 2 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutých - vyhovujúcich častiach (výroky I. - VI.) a v súvisiacich častiach o trovách konania medzi stranami sporu, tiež trovách konania vzniknutých štátu (výroky VIII. a IX.), ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť. Odvolací súd rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP (a contrario), keďže v danej veci nebolo potrebné zopakovať, alebo doplniť dokazovanie a nariadenie pojednávania nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem. Rozsudok súdu prvej inštancie v jeho zostávajúcej časti - v zamietajúcom výroku VII. nepreskúmaval, keďže táto suspenzívnym účinkom odvolania dotknutá nebola.

12. Súd prvej inštancie napadnutým rozhodnutím žalobe o náhradu nemajetkovej ujmy čo do základu a v ťažiskovej časti aj čo do výšky vyhovel, nárok čo do časti prevyšujúcej priznanú náhradu zamietol a o trovách konania medzi stranami sporu a zároveň o trovách štátu rozhodol tak, že žalobcom, ako aj štátu priznal voči žalovanej plný nárok na náhradu trov konania (100 %).

13. Odvolateľka (žalovaná) prostredníctvom odvolacích námietok vznesených prostredníctvom jej právneho zástupcu, uplatňujúc dôvody na odvolanie uvedené v ust. § 365 ods. 1 písm. d/, f/ a h/ CSP (konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, nesprávne skutkové a právne závery, na ktorých súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie) namieta nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku v častiach vzťahujúcich sa k ťažiskovým otázkam, v konkrétnostiach k vecnej pasívnej legitímácii žalovanej a priznanej výške náhrady nemajetkovej ujmy v prospech jednotlivých žalobcov, tvrdiac jeho nedostatočnú jednoznačnosť, určitosť a obtiažnu preskúmateľnosť. Vecne namieta nesprávne právne posúdenie danosti vecnej pasívnej legitímácie žalovanej a nesprávne skutkové a právne závery na ktorých súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie o výške priznanej náhrady nemajetkovej ujmy.

14. Preskúmaním rozhodujúcich skutočností vo svetle a v rozsahu produkovaných odvolacích dôvodov, dospel odvolací súd k záveru, že nedošlo k ich naplneniu.

15. Odvolací súd za aplikácie ust. § 380 ods. 2 CSP z úradnej povinnosti predovšetkým posudzoval, či konanie pred súdom prvej inštancie nie je zaťažené vadou/vadami, ktorá/ktoré sa týka/týkajú procesných podmienok. Posúdením procesného postupu súdu prvej inštancie v konaní, ktoré prechádzalo rozhodnutiu vo veci a ktorý zistil odvolací súd preskúmaním predloženého súdneho spisu, nezistil žiadne procesné vady, zakladajúce dôvody pre zrušenie rozhodnutia vo veci samej podľa § 389 ods. 1 písm. a/ CSP a existenciu takejto vady odvolateľka ani netvrdila.

16. V ďalšom odvolací súd vychádzajúc z obsahu odvolania podrobil konanie predchádzajúce napadnutému rozhodnutiu odvolaciemu prieskumu z hľadiska namietanej existencie tzv. inej vady, spôsobilej mať za následok vecnú nesprávnosť rozhodnutia, naplnenie ktorej vzhľadala odvolateľka v nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozhodnutia v častiach vzťahujúcich sa k ťažiskovým otázkam a to vecnej pasívnej legitímácii a priznanej výške náhrady nemajetkovej ujmy.

17. V prípade odvolacej námietky uvedenej v ust. § 365 ods. 1 písm. d/ CSP, ide o odvolací dôvod dopadajúci na akékoľvek procesné pochybenia súdu, ktoré nie sú subsumovateľné pod iné odvolacie dôvody (príkladom tiež nedostatok dôvodov rozhodnutia).

18. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia bola už dávnejšou judikatúrou považovaná nie za procesnú vadu konania v zmysle § 389 ods. 1 písm. b/ CSP, ale za tzv. inú vadu konania, (viď R 111/1998). Výkladom toho, či nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá vadu konania spočívajúcu v odňatí možnosti účastníkovi konať pred súdom, následkom zistenia ktorej je zrušujúce rozhodnutie, resp. či ide len o tzv. inú vadu konania, sa zaoberalo aj Občianskoprávne kolégium Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na zasadnutí konanom dňa 3. decembra 2015 a prijalo stanovisko, ktoré je publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“, vychádzajúc z ktorého teda len výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá dôvod na odvolanie

spočívajúci v porušení práva na spravodlivý proces (predtým v odňatí možnosti účastníkovi konať pred súdom) uvedeným v ust. § 365 ods. 1 písm. b/ CSP, inak ide o tzv. inú vadu konania (§ 365 ods. 1 písm. d/ CSP), v súvislosti s čím je potrebné vždy skúmať mieru (intenzitu) nepreskúmateľnosti, ktorou táto vada poškodí účastníka konania na jeho ústavných právach, teda v každej konkrétnej veci individuálne zodpovedať otázku, do akej miery možno nepreskúmateľnosť rozhodnutia posudzovať ako tzv. inú vadu a do akej miery ho možno posudzovať ako odňatie možnosti konať pred súdom, resp. porušenie práva na spravodlivý proces.

19. Preskúmaním obsahu spisu a odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, odvolací súd nevhliadol dôvodnosť pre uplatnenie druhej vety citovaného stanoviska R 2/2016, ktorá pripúšťa, že „celkom výnimočne sa v praxi môže vyskytnúť prípad, v ktorom písomné vyhotovenie rozhodnutia nebude obsahovať ani len zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu“. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia nevykazuje znaky vady do takej miery zásadnej, hrubej a podstatnej, aby bolo možné dospieť k záveru o porušení práva na spravodlivý proces, ale ani tzv. inej vady, ktorá by bola spôsobilou k záveru o vecnej nesprávnosti napadnutého rozhodnutia. V posudzovanej veci súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia, ktoré je obsiahle, precízne a argumentačne vo všetkých smeroch a vo vzťahu ku všetkým rozhodujúcim argumentom plne zvládnuté, dal odpoveď na zásadné právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany a obrany proti nej, vytvoriac rámcovo dostatočný podklad pre uskutočnenie jeho prieskumu v odvolacom konaní, v plnom rozsahu spĺňajúc parametre zákonného rozhodnutia požiadavkami danými ust. § 220 ods. 2 CSP. Skutočnosť, že odvolateľka sa s názorom súdu prvej inštancie nestotožňuje, nemôže sama o sebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti, či arbitrárnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie. Odvolací súd do pozornosti odvolateľke dáva, že Európsky súd pre ľudské práva pripomína, že súd v rozsudku nemusí reagovať na každý argument prednesený v súdnom konaní, vyžaduje sa, aby reagoval na ten argument (argumenty), ktorý je z hľadiska výsledku súdneho rozhodnutia (či jeho časti) považovaný za významný (napr. rozsudok vo veci Ruiz Torija c. Španielsko a Hiro Balani/Španielsko, oba z 9. decembra 1994, Annuaire, séria A č. 303 A a č. 303 B). Možno síce prisvedčiť odvolateľke, že za takéto argumenty, ktoré bolo potrebné presvedčivo zodpovedať, patrila tiež obrana žalovanej voči záveru o danosti vecnej pasívnej legitímácie na jej strane vo vzťahu k uplatnenému nároku, či argumentácia vzťahujúca sa k výške požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy, avšak súd prvej inštancie sa s touto argumentáciou podrobne a tiež aj vecne správne vysporiadal. Jeho závery sú koherentné, rozhodnutie je konzistentné a použité argumenty podporujú príslušný záver o odôvodnenosti žaloby. Odôvodnenie je presvedčivé, premisy zvolené v rozsudku, rovnako ako aj závery, ku ktorým dospel, sú racionálne, zodpovedajúce pravidlám formálnej logiky a vo výsledku naplňajúce cieľ, ku ktorému má smerovať každé súdne konanie a to spravodlivé usporiadanie vzťahov medzi účastníkmi.

20. Z hľadiska námietky o nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie, tak nebolo možné prijať záver o naplnení uplatneného odvolacieho dôvodu uvedeného v ust. § 365 ods. 1 písm. d/ CSP.

21. Zostávajúcou a ťažiskovou časťou odvolacích námietok žalovaná smerovala voči správnosti skutkových a právnych záverov, na ktorých založil svoje rozhodnutie súd prvej inštancie (odvolacie dôvody uvedené v ust. § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP), v konkrétnej namietala nesprávny právny záver o danosti vecnej pasívnej legitímácie na jej strane a primeranosť výšky priznaných náhrad za nemajetkovú ujmu vo vzťahu ku všetkým žalobcom, ktorá podľa jej názoru nezohľadňuje všetky kritériá súdnu praxou akcentované, v konkrétnej okolnosti predmetného prípadu, vykonané dokazovanie v korelácii s následkami iných dopravných podobných nehôd, vo svetle čoho sa jej priznaná náhrada javí ako neprimeraná.

22. Nesprávny skutkový záver je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, keď súd prvej inštancie nepostupuje pri hodnotení dôkazov podľa § 191 CSP. Dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo. Pri hodnotení dôkazov v súdnom konaní platí zásada voľného hodnotenia dôkazov súdom z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Nesprávne hodnotenie dôkazov by bolo možné vytknúť súdu prvej inštancie len v prípade, ak by vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov, alebo prednesov strán nevyplývali, ani inak nevyšli v konaní najavo, prípadne, že by si nepovšimol rozhodné skutočnosti, ktoré neboli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli v konaní najavo, prípadne preto, že v hodnotení dôkazov, či poznatkov, ktoré

vyplynuli z prednesov strán, alebo vyšli najavo inak z hľadiska ich závažnosti, zákonnosti, pravdivosti alebo vierohodnosti, je logický rozpor.

23. Nesprávne právne posúdenie veci je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, keď súd pochybí pri aplikácii práva na zistený skutkový stav, teda prípad, kedy bol skutkový stav posúdený podľa iného právneho predpisu, než ktorý správne mal byť použitý, alebo ak síce bol aplikovaný správne určený právny predpis, ale súd ho nesprávne interpretoval (nesprávne vyložil podmienky všeobecne vyjadrené v hypotéze právnej normy a v dôsledku toho nesprávne aplikoval vlastné pravidlo, stanovené dispozíciou právnej normy).

24. Vyššie uvedené odvolacie námietky žalovanej, vyhodnotil odvolací súd ako neopodstatnené, bez opory v zistenom a ustálenom skutkovom stave a v následnom právnom posúdení veci súdom prvej inštancie. Preskúmaním obsahu spisu odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie sa dostatočne zaoberal tvrdeniami a dôkazmi strán v spore v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie, predložené dôkazy vykonal a vyhodnotil v súlade so zásadami uvedenými v ust. § 191 CSP a zo správne zistených skutočností, vyvodil tiež správne právne závery, na ktorých založil svoje rozhodnutie. Odvolací súd sa plne identifikuje so záverom súdu prvej inštancie, že žalobcovia 1/- 6/ sa oprávnenne domáhali práva na ochranu osobnosti (§ 11 a nasl. OZ), tiež tzv. postmortálnej ochrany zomrelej osoby (§ 15 OZ) pretože morálna satisfakcia (§ 13 ods.1 OZ) nie je v danom prípade vzhľadom na zásah vrcholnej intenzity do ich rodinného života v dôsledku usmrtenia osoby mimoriadne blízkej, s ktorou mali intenzívne väzby a smrťou ktorej prišli o matku, dcéru, sestru, postačujúcou. Žalobcom 1/- 6/ teda vzniklo právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch (§ 13 ods. 2 ,3 tiež § 15 OZ), keďže v dôsledku dopravnej nehody spôsobenej vozidlom v čase nehody poistenom u žalovanej, pri ktorom zomrela Y. T., došlo k nezvratnej deštrukcii medziľudských väzieb, tvoriacich základ a rámec súkromného života žalobcov 1/- 6/. Za plne správny odvolací súd považuje tiež právny záver súdu prvej inštancie, že náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch, ako jedna z foriem satisfakcie za neoprávnený zásah do života a zdravia fyzickej osoby, je nárokom krytým poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, čím je daná pasívna vecná legitímácia žalovanej ako poisťovne, vo vzťahu k uplatnenému nároku. V konečnom dôsledku odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie pri určovaní výšky priznanej nemajetkovej ujmy v peniazoch postupoval v súlade so zákonom, keď jej výšku stanovil poukazom na všetky relevantné skutočnosti, ktoré sú považované najvyššími súdnymi autoritami za rozhodujúce s následkom nespôsobilosti žaloby k inému, ako v základe a tiež do výšky priznanej nemajetkovej ujmy, v neprospech žalovanej vyznievajúcemu rozhodnutiu súdu prvej inštancie a následne z hľadiska záveru o jeho vecnej správnosti nespôsobilé k inému, ako potvrdzujúcemu rozhodnutiu odvolacieho súdu vo svetle ust. § 387 ods. 1 CSP v jeho odvolaní dotknutých - vyhovujúcich častiach (výroky I. - VI.). Dôvodne a správne tiež vzhľadom na plný úspech žalobcov v spore (čo do základu uplatneného nárok, ktorého výška závisela od posúdenia súdu), konštatoval súd prvej inštancie vznik nároku na ich strane voči žalovanej na plnú náhradu trov konania, samozrejme vyčíslených z výšky priznaného nároku (§ 255 ods. 1 CSP), rovnako ako v prípade náhrady trov konania štátu s tým, že o ich výške po právoplatnosti rozsudku rozhodne samostatným uznesením prostredníctvom vyššieho súdneho úradníka (§ 262 ods. 2 CSP). Svoje rozhodnutie, ako bolo uvedené už v predchádzajúcich častiach tohto rozhodnutia, súd prvej inštancie dostatočne odôvodnil, v parametroch daných ust. § 220 ods. 2 CSP. Odvolací súd nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov, spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre jeho potvrdenie. Súčasne sa odvolací súd stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku v plnom rozsahu, konštatuje správnosť jeho dôvodov a v podrobnostiach naň odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP), aby nadbytočne neopakoval všetky pre strany známe fakty spolu so správnou citáciou zákonných ustanovení jednotlivých právnych predpisov. Odvolací súd nezistil, že by tieto závery boli zjavne neakceptovateľné, nevyplýva z nich ani jednostrannosť, alebo taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Obsah spisového materiálu v predmetnom súdnom konaní zároveň pripúšťa interpretáciu faktov a posúdenie relevantných právnych otázok tak, ako sú v posudzovanej veci prezentované súdom prvej inštancie.

25. Nad rámec uvedeného, vo vzťahu k ťažiskovým a pre posúdenie veci rozhodujúcim odvolacím námietkam žalovanej, odvolací súd považuje za potrebné doplniť nasledovné:

26. V posudzovanej veci z obsahu spisového materiálu vyplýva, že dňa XX.XX.XXXX došlo na hlavnej ceste č. I/9 v 160 km v smere od B. na V. P., v k. ú. obce B., okres L. k dopravnej nehode spôsobenej motorovým vozidlom C. P., ev. č.: J., ktoré viedol T. X.. Osobné motorové vozidlo z nezistených príčin vošlo do protismeru a narazilo do protiidúceho vozidla - kamiónu T. O., ev. č.: XMX XXXX.

V motorovom vozidle značky C. P. sa okrem iných nachádzala aj Y. T., nar. XX.XX.XXXX, ktorá v dôsledku utrpených zranení zomrela. Trestné stíhanie voči T. X. vo veci prečinu všeobecného ohrozenia podľa § 285 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona, bolo zastavené pre neprípustnosť trestného stíhania podľa § 9 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku. Poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla ev. č. J., bolo v čase dopravnej nehody uzatvorené u žalovanej. Nakoľko žalovaná je poisťovateľom z iného členského štátu, na území Slovenskej republiky bola likvidačným zástupcom spoločnosť H., ktorá žalobcom vo svojom liste zo dňa 29.10.2019 oznámila, že žalobcom 1/ - 6/ všetky nároky na nemajetkovú ujmu zamietla.

27. Žalobcovia 1/, 2/ sú rodičia neb. Y. T., ktorú vnímali ako „svetlo“ ich rodiny, stále im chýba. Ťažko sa im pozerá na mal. deti (žalobcov 3/ a 4/), ktoré zostali po matke ako rastú a ona nemôže byť prítom. Mal. U. to viac vnútorne prežíva a nechce ani veľmi o tom rozprávať. Deti sa do izieb zatvárajú tak, aby každý bol vo svojej izbe, je im smutno, pričom mal. U. aj plače, ale viac smútok prežíva v sebe. Maloletý O. mal 6 rokov keď sa nehoda stala, na mamu bol veľmi naviazaný, preto aj na odporúčanie lekárky izby rozdelili, lebo chodieval do matkinej izby, on sa tam zatváral a plakal a nevedel pochopiť, prečo sa to muselo jemu stať. Na odporúčanie lekárky žalobkyňa 1/ dcérinu izbu zrušila, aby nevidel fotky. Mal. O. všetko čo robil, robil pre mamu a všetko vystavoval v jej izbe. Žalobca 5/ je brat zosnulej, so sestrou sa mali radi, videl ju od momentu, keď sa učila chodiť, celý život boli spolu. Deti stále chodia k nemu na prázdniny. Žalobca 6/ je najstarší súrodenec, od malička dával pozor na nebohú namiesto rodičov, keď boli v práci, bývali v jednej obci neďaleko seba, mali so sestrou veľmi blízky vzťah, boli v dennodennom kontakte. Deti po smrti matky boli pravidelne u neho, aby im pomohol vyrovnáť sa so stratou matky.

28. Z dokazovania teda vyplynulo, že nebohá Y. T. žila v harmonickom rodinnom prostredí vo vzájomnej láske, citovej náklonnosti so svojimi rodičmi, bratmi, s ktorými vyrastala od detstva, spolu prežívali udalosti každodenného života, stretávali sa medzi sebou, mali vzájomné silné rodinné putá. Matka mala k deťom silný citový vzťah, učila ich životným hodnotám, záujmom, žili v spoločnej domácnosti a boli na ňu nielen veľmi citovo naviazané, ale aj odkázané vyživovacou povinnosťou, ako na živiteľku rodiny, keďže otcovia maloletých detí o deti javili záujem len sporadicky, ich výživu zabezpečovala matka a v starostlivosti o deti jej pomáhala žalobkyňa 1/ ako stará matka maloletých detí. U maloletých detí sa po smrti matky objavili depresie, maloletá U. je uzatvorenejšia, o problémoch nerozpráva, máva obdobia smútku a plaču, maloletý O. stratu matky znášal s problémami v škole, zhoršil sa mu prospech, je nervózny, nedokáže sa sústrediť, zatváral sa v izbe svojej matky a po absolvovaní psychologického vyšetrenia mu bola diagnostikovaná zmiešaná porucha emócií a správania. K strate matky došlo u detí nesporne v útlom veku 10 a 6 rokov. Maloletý pravidelne navštevuje T. T., odporúčaná mu je návšteva detskej psychologičky. Maloleté deti, ako aj ostatní členovia rodiny, trpia pocitmi úzkosti, smútku, zúfalstva a šoku zo smrti blízkej osoby.

29. Ťažisková odvolacia námietka žalovanej spočívala v tvrdení o nesprávnom právnom posúdení ťažiskovej otázky tohto sporu, a to existencie vecnej pasívnej legitímácie na strane žalovanej, ktorá podľa jej názoru nebola posúdená ani správne, ani spravodlivo, keďže podľa jej názoru v zmysle aktuálne právnej úpravy, nie je nemajetková ujma predmetom poistného krytia.

30. Vo svetle vyššie uvedenej námietky teda pre posúdenie vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia bola zásadnou otázkou, či náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch, ako jedna z foriem satisfakcie za neoprávnený zásah do života a zdravia fyzickej osoby, je nárokom krytým poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, či je tu teda existencia povinnosti na strane žalovanej ako poisťovne, žalobcom ako osobám dotknutým identifikovaným zásahom, poskytnúť poistné krytie náhrady nemajetkovej ujmy v dôsledku jeho krytia zákonom č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

31. V otázke namietaného nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovanej, odvolací súd poukazuje na argumentáciu súdu prvej inštancie, tiež žalobcov, s ktorou sa plne stotožňuje. Právne závery o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie poisťovní v tomto type sporu, ktoré sa objavili v minulosti v niektorých súdnych rozhodnutiach (na ktoré tiež v odvolaní poukazuje žalovaná), možno považovať

za prekonané neskoršou jednotnou judikatúrou Najvyššieho súdu SR. Občianskoprávne kolégium najvyššieho súdu totiž prijalo na zverejnenie do Zbierky stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR rozsudok z 31. júla 2017 sp. zn. 6MCdo/1/2016 pod č. R 61/2018, pričom zverejnená právna veta jednoznačne hovorí o pasívnej legitímácii poisťovne v sporoch o náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých po obetiach dopravných nehôd. V čase po rozhodnutí najvyššieho súdu sp. zn. 6MCdo/1/2016, najvyšší súd nevydal meritórne rozhodnutie, ktoré by v porovnaní s týmto rozhodnutím bolo založené na odlišných právnych záveroch. Táto otázka bola najvyšším súdom posudzovaná v súlade so závermi vyjadrenými v uvedenom rozhodnutí napríklad v rozhodnutiach sp. zn. 6Cdo/143/2017, sp. zn. 6Cdo/219/2017, sp. zn. 6Cdo/206/2017, príp. sp. zn. 6Cdo/212/2017, ktoré rozhodnutia poukázali rovnako, ako zverejnené rozhodnutie sp. zn. 6MCdo/1/2016, aj na judikatúru Ústavného súdu SR, ktorý nielenže v čase prijatia rozsudku sp. zn. 6MCdo/1/2016 vo viacerých ním posudzovaných veciach odmietol sťažnosti poisťovní namietajúcich porušenie svojich základných práv rozhodnutiami všeobecných súdov o krytí aj nemajetkovej ujmy pozostalých poistením podľa zákona č. 381/2001 Z. z., ale v rámci odôvodnenia uznesenia z 11. októbra 2016 sp. zn. III. ÚS 666/2016 uzavrel, že pojem „škoda“ použitý v zákone č. 381/2001 Z. z. je ústavne konformným spôsobom interpretovateľný extenzívne tak, že zahŕňa aj nemajetkovú (imateriálnu) ujmu podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti s cieľom maximálnej možnej miery rešpektovania relevantnej úniovej regulácie. Od publikovania judikátu R 61/2018 sa rozhodovacia prax najvyššieho súdu ustálila v otázke pasívnej legitímácie poisťovne pri žalobách, ako je tá, ktorá je predmetom súdnej veci a nič sa v tejto súvislosti nezmenilo.

32. Vychádzajúc z vyššie uvedeného, odvolací súd môže len konštatovať, že vyššie popísanou ustálenou praxou najvyšších súdnych autorít, bol prekonaný právny názor uvedený v rozhodnutiach najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 168/2009 a sp. zn. 3 Cdo 301/2012, na ktoré sa žalovaná odvoláva vo svojom odvolaní a keďže súd prvej inštancie správne vec právne posúdil, ak vychádzal zo skutočností, že nemajetková ujma pozostalých po obetiach dopravných nehôd spadá pod rozsah krytia podľa povinného zmluvného poistenia a teda žalovaná je v spore vecne pasívne legitímovaná, ktorý názor je v súlade s rozhodovacou praxou tak najvyššieho, ako aj ústavného súdu, vecnej správnosti týchto jeho záverov nie je možné nič vytknúť.

33. S poukazom na vyššie uvedené závery, tak nebol žiaden zákonný, ani racionálny dôvod pre žalovanou tvrdený, podľa jej názoru potrebný postup, ktorý mal zvoliť súd prvej inštancie a to prerušenie konania a podanie návrhu na Ústavný súd SR podľa čl. 125 ods. 1. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie totiž nezakladá na domnienke, či tvrdení o rozpore Zákona o PZP s Ústavou SR, či niektorým z prameňov európskeho práva a s poukazom na predchádzajúci poukaz na rozhodovaciu prax tak dovolacieho, ako aj ústavného súdu je zrejme, že takýto rozpor v dotknutej otázke nevzhladá ani ústavný súd.

34. Žalovaná prostredníctvom ďalšej vecnej odvolacej námietky, tiež poukazuje na konkurenciu práva na náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 11 a § 13 OZ a práva na bolestné a SSU, keď podľa jej názoru je nemajetková ujma krytá cez ustanovenia Zákona o bolestnom a SSÚ.

35. Nad rámec toho, že v okolnostiach posudzovanej veci sú tieto úvahy bezpredmetné, odvolací súd poukazuje na to, že (teda v okolnostiach, kde s možnou konkurenciou takýchto nárokov prichádza do úvahy sa zaoberať) s konkurenciou nárokov na náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 11 a § 13 OZ a práva na bolestné a náhradu za SSU sa vysporiadal už NS SR v rozsudku zo dňa 28.05.2014 sp. zn. 7Cdo/65/2013 (uverejnené aj v Zbierke rozhodnutí a stanovísk NSSR č. 1/2015), vychádzajúc z ktorého ten istý skutkový dej môže v niektorom prípade zakladať zároveň tak nárok na náhradu za bolesť a SSU, ako aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej fyzickej osobe na jej osobnostných právach, zároveň konštatujúc, že zo žiadneho ustanovenia zák. č. 437/2004 Z. z. nemožno vyvodiť, že by sa v rámci odškodňovania bolesti a SSU mal zohľadniť aj zásah do dôstojnosti, súkromia alebo rodinného života poškodeného. So zreteľom na vyššie uvedené východiská preto ani nemožno vylúčiť, aby sa poškodení vo všeobecnosti domáhali tak náhrady škody na zdraví, ako aj náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Na rozdiel od zmyslu a cieľa náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 OZ, ktorá rieši ujmu na hodnotách ľudskej dôstojnosti s cieľom zmiernenia nepriaznivých následkov neoprávneného zásahu, zmyslom náhrady ujmy podľa § 444 OZ a zákona č. 437/2004 Z.z., je poskytnúť reľutárnu náhradu za ujmu spôsobenú poškodením zdravia, jeho liečenia alebo odstraňovania jeho následkov. Ide teda o nároky samostatné a vzájomne nezávislé, každý z týchto inštitútov poskytuje ochranu iným zložkám v rámci duševnej integrity jednotlivca. Keďže právo na ochranu osobnosti primárne poskytuje ochranu pred zásahmi do psychicko-morálnej integrity osoby a

právo na bolestné a SSU poskytuje prevažne ochranu pri zásahu do fyzickej integrity jednotlivca, ktoré nároky takto sledujú ochranu rôznych záujmov, nie je možné vylúčiť, že jedným konaním a na základe či už čiastočne totožných, či veľmi príbuzných skutkových okolností, budú súčasne naplnené predpoklady tak na priznanie nároku na náhradu škody, ako aj na odškodnenie zásahu do osobnostných práv, o ktoré okolnosti však v konkrétnostiach danej veci nejde.

36. Posledná ťažisková odvolacia námietka žalovanej spočíva v tvrdení, že priznané výšky náhrad vo vzťahu ku všetkým žalobcom, nie sú primerané.

37. Smrť pri dopravnej nehode je nepochybne jej fatálnym dôsledkom. Strata blízkeho človeka je nesmiernou tragédiou a príčinou obrovského smútku, bolesti a citovej ujmy. Citová ujma v dôsledku straty blízkeho sa nahraďiť ničím nedá. Býva spojená nielen so zmenou celkovej životnej situácie, ale aj finančnej situácie, čo je zvlášť znateľné v prípadoch, ak zomretá osoba je živiteľom rodiny, ako tomu bolo aj v okolnostiach posudzovanej veci. Finančná kompenzácia tejto ujmy a ťažké životné situácie, ktoré sú s ňou spojené, môže do určitej miery „uľahčiť“ finančná kompenzácia, na ktorú nepochybne aj v okolnostiach posudzovanej veci žalobcovia, keďže išlo o stratu osoby im mimoriadne blízkej, majú legitímny nárok, a to tak v dôsledku porušenia práva na ochranu súkromia a rodinného života a tiež v okolnostiach posudzovanej veci žalobcovia 3/ a 4/ majú nárok aj na tzv. postmortálnu ochranu. Dôležitosť práva na život je zakotvená Ústavou SR v podobe článku 15, a teda ani v súčasnosti neexistuje dôvod na týchto prijatých záveroch čokoľvek meniť. Za oprávneného dediča nemožno považovať toho, kto so svojím nárokom v dedičskom konaní neuspel.

38. Ustanovenie § 13 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka nevymedzuje hranicu pre určenie výšky relutárnej náhrady za nemateriálnu ujmu. Výšku náhrady určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu práva podľa svojej úvahy v súlade so zásadami právneho štátu v zmysle článku II. Ústavy Slovenskej republiky a kritériami, ako je proporcionalita ochrany jednotlivých práv, pravidlá vyplývajúce zo zákona č. č. 274/2017 Z.z o obetiach trestných činov, komparácia obdobných prípadov. V prvom rade odvolací súd poukazuje na dôležitosť jednotlivých ľudských práv a základných slobôd vyjadrenú v čl. 15 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky. Vždy na prvom mieste ako najvyššia ľudská hodnota je chránený ľudský život a od neho odvíjajúci sa katalóg ľudských práv. Za ním nasleduje ústavou zaručené právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života. Pri určení výšky náhrady môže byť základom úvah súdu aj právna úprava náhrad pre osoby poškodené násilnými trestnými činmi podľa zákona č. 274/2017 Z.z., predtým zákon č. č. 215/2006 Z. z, podľa ktorej môže odškodnenie predstavovať 50-násobok minimálnej mzdy (§ 13 cit. zákona), pričom na obdobie roku 2017 bola minimálna mzda ustanovená sumou 453,- eur mesačne. Medzi základné princípy právneho štátu patrí aj predvídateľnosť súdnych rozhodnutí, a zásada právnej istoty, ktorá spočíva v tom, že súdy rozhodujú v podobných veciach analogicky, a teda zo samotného skutkového stavu je možné očakávať podobné rozhodnuté ako v iných už rozhodnutých veciach. Rozhodnutia v iných veciach môžu byť v tomto prípade základom úvah pre súd pri posudzovaní výšky finančnej náhrady.

39. V okolnostiach posudzovanej veci odvolací súd posúdením rozhodujúcich skutočností zastáva názor, že súdom prvej inštancie priznaná výška nemajetkovej ujmy jednotlivým žalobcom je primeranou, keďže zohľadňuje tak okolnosti, za ktorých k tejto ujme došlo (§ 13 ods. 3 OZ), ako aj závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy so zreteľom na ústavný princíp proporcionality, vo svetle ktorých kritérií sa odškodnenie v priznanej výške javí ako dostatočné, dôstojné a adekvátne. Súd prvej inštancie správne prihliadol nielen na následky vzniknuté v dôsledku dopravnej nehody (zásadná zmena života, strata súkromia, strata živiteľa rodiny, narušenie rodinného života, psychické následky), ale aj na príčinu dopravnej nehody, ktorá má pôvod v nedbanlivostnom konaní poistenca žalovanej a v konečnom dôsledku zohľadňuje tiež rozhodovaciu činnosť tak všeobecných súdov, ako aj Ústavného súdu SR, berúc zároveň na zreteľ princíp rovnosti rozhodovať v porovnateľných veciach rovnako. Svoje úvahy o proporcionalite pri priznaní jednotlivých náhrad, správne súd rvej inštancie teda smeroval k Listine základných práv a slobôd a k Ústave SR. Poukázal na dôležitosť jednotlivých ľudských práv a základných slobôd a fakt, že v akomkoľvek kódexe ochrany ľudských práv, vždy na prvom mieste ako najvyššia ľudská hodnota je chránený ľudský život a od neho odvíjajúci sa katalóg ľudských práv. Súd prvej inštancie pri posúdení primeranosti výšky priznanej nemajetkovej ujmy v odôvodnení správne a rozoberá rozhodnutia súdov SR v obdobných prípadoch, či zákon o odškodňovaní obetí trestných činov (tak ako to požadovala aj žalovaná), porovnávajú ich s okolnosťami posudzovanej veci, či príkladmo tiež s prípadmi

priznania náhrad nemajetkových újm pri žalobách na ochranu povesti, závažnosť ktorých dôsledkov je nepochybne v hierarchii hodnôt v kolízii so stratou života nižšie, vo svetle ktorých zistení je výška priznanej ujmy voči jednotlivým žalobcom plne udržateľnou, zodpovedajúcou vyššie popísaným kritériám proporcionality a vážnosti jednotlivých práv, priznanej výške náhrady nemajetkovej ujmy v obdobných konaniach a pravidlám podľa zákona č. 215/2006 Z. z. V prípade žalovanej ako poisťovateľa, vyplatenie určenej sumy náhrad nebude mať negatívny následok na jej majetkové pomery a neznemožní jej ďalšie podnikateľské aktivity v oblasti poisťovníctva, pričom výška priznanej náhrady vzhľadom na fatálnosť zásahu rozhodne nemôže indikovať k záveru, že by ju na strane žalobcov bolo možné udržateľne, či spravodlivo považovať za neprípustné obohacovanie. Prvoradým je podľa názoru odvolacieho súdu zmiernenie následkov zásahov do zasiahnutých Ústavou SR garantovaných práv, čomu nepochybne priznaná náhrada zodpovedá.

40. Dôsledky utrpenej straty sú u jednotlivých žalobcov nepochybne prítomné v ich každodennom živote a odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie nepochybuje o tom, že šlo o intenzívny závažný zásah do osobnostných práv žalobcov (práva na súkromie a rodinný život žalobcov, tiež v rovine tzv. postmortálnej ochrany), na ktorých odčinenie nepostačuje morálne zadosťučinenie.

41. Pokiaľ v konečnom dôsledku vo vzťahu k tejto problematike poukazuje žalovaná na ňou tvrdené pripravované novelizácie Občianskeho zákonníka, ktoré majú stanovovať určité limity takýchto nárokov, jej tvrdenia sú bez právneho významu, keďže súd pri svojom rozhodovaní nemôže anticipovať právnu úpravu, ktorá je len pripravovaná, predpokladaná a nikdy nemusí byť prijatá.

42. S poukazom na uvedené závery, súd prvej inštancie rozhodol vecne správne, keď žalobcom čo do základu aj priznanej náhrady nemajetkovej ujmy vyhovel, za súčasne správneho rozhodnutia tiež v časti o trovách konania medzi stranami sporu, ako aj o trovách konania vzniknutých štátu, konštatujúc plný nárok na náhradu trov konania žalobcov, ako aj štátu voči žalovanej, ako plne neúspešnej v spore.

43. Rozhodovanie o trovách konania je integrálnou súčasťou konania. Zmyslom a účelom náhrady trov v konaní pred všeobecným súdom, je poskytnúť úspešnému účastníkovi, alebo účastníkovi, ktorému to priamo priznáva zákon, náhradu tých trov konania, ktoré vo vecnej a časovej súvislosti s konaním musel, alebo bude musieť nepochybne zaplatiť, pričom by ich nemusel zaplatiť, ak by tu takéto konanie pred všeobecným súdom či už nebolo vôbec, alebo netrvalo dlhší čas. Inštitút náhrady trov konania teda plní v zásade reparačno-satisfakčnú funkciu.

44. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne súd aj bez návrhu v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

45. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

46. Náhrada trov konania vychádzajúc z vyššie cit. zák. ustanovení, je teda ovplyvnená zásadou úspechu vo veci, z ktorej správne vychádzal pri rozhodovaní o trovách konania tak účastníkov, ako aj štátu súd prvej inštancie, ktorá sa uplatňuje v sporovom konaní, o ktoré ide nepochybne aj v preskúmanej veci, keďže len v tomto sa dá hovoriť o úspechu, resp. neúspechu vo veci. Úspech vo veci súd vždy skúma čo do právneho základu veci a čo do výšky priznaného nároku. Plný úspech v spore sa v zásade zisťuje porovnaním žalobnej žiadosti a výroku, ktorým sa rozhodlo vo veci samej. U žalobcu ide o plný úspech vo veci vtedy, ak bolo žalobe v plnom rozsahu vyhovené. Tak za účinnosti predchádzajúceho procesného predpisu (Občianskeho súdneho poriadku), tak za súčasného procesného kódexu (§ 255 ods. 1 CSP) však bolo a je tiež naďalej možné priznať účastníkovi plnú náhradu trov konania aj keď bol úspešný iba „čiastočne“, ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku, alebo od úvahy súdu (sudcovské právo) v ktorom prípade nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku, pretože ho nemožno ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu, o ktorý prípad išlo tiež v okolnostiach posudzovanej veci vo vzťahu k nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Je totiž potrebné rozlišovať, čo je v takomto prípade základné a čo sprevádzajúce. Základ v takomto prípade predstavuje záver o danosti právneho základu žalovaného nároku a jeho samotná výška je už druhotná a nadväzujúca. Úspech vo veci o uvedenom nároku, ktorý bol tiež predmetom tohto konania, sa teda skúma čo do právneho základu, a nie čo do výšky priznaného nároku.

Nepriznanie plnej požadovanej výšky nároku, sa v tomto prípade v praktickom živote prejaví tak, že pri rozhodovaní o samotnej náhrade trov konania (v druhej fáze), sa výška náhrady trov bude vypočítavať len z výšky priznaného plnenia. V konkrétnosti posudzovanej veci vo svetle týchto východísk je za úspech všetkých žalobcov potrebné považovať úspech v základe nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorého výška bola závislá od úvahy súdu, vychádzajúc z čoho súd prvej inštancie v zhode s touto názorovou líniou správne priznal žalobcom (tiež štátu) nárok na náhradu trov konania voči žalovanej vzniknutých im pred súdom prvej inštancie v rozsahu 100%, avšak samozrejme len tých, ktoré boli účelne vynaložené na uplatnenie práva a ktoré budú následne počítané len z výšky prisúdeného plnenia.

47. Všetky odvolacie námietky žalovanej, tak odvolací súd vyhodnotil ako plne nespôsobilé k dopadu na vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia.

48. Z vyššie uvedených dôvodov, keďže dospel odvolací súd k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne, toto podľa § 387 ods. 1 CSP v plnom rozsahu potvrdil. Žalovaná v odvolaní nevedla žiadne podstatné, pre rozhodnutie relevantné skutočnosti, spôsobilé k odlišnému, v prospech nej vyznievajúcemu rozhodnutiu odvolacieho súdu s ktorými by sa už súd prvej inštancie nebol zaoberal, či dostatočne vysporiadal.

49. Odvolací súd v konečnom dôsledku rozhodol tiež o trovách odvolacieho konania a to podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že žalobcom 1/- 6/ vzhľadom na ich plný úspech v odvolacom konaní, priznal voči žalovanej nárok na ich náhradu v plnom rozsahu.

50. O výške náhrady trov odvolacieho konania žalobcov rozhodne súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 2 CSP samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník

51. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov tri ku nule (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).